

SECTION 2.

ENTREPRENEURIAT, COMMERCE ET SERVICES

DOI 10.36074/logos-20.09.2024.003

ПРИНЦИПИ ТА ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Смельянов Олександр Юрійович¹, Гаврась Дмитро Русланович²

1. д-р. екон. наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА

2. аспірант кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА

Для того, щоб досягнути високих темпів економічного зростання підприємств, необхідно впроваджувати інвестиційно-інноваційну модель їхнього економічного розвитку [1–3]. Передусім, це стосується технічного та технологічного розвитку [4–8], який безпосередньо визначає конкурентоспроможність продукції підприємств [9, 10] та впливає на ступінь ефективності використання їх економічних ресурсів [11–14]. Проте забезпечення тривалого економічного розвитку підприємств потребує попереднього розроблення його науково обґрунтованих стратегій [15–17], які повинні мати на меті покращення показників діяльності економічних суб'єктів, зокрема зростання їх ринкової вартості [18–20] та збільшення економічного потенціалу [21, 22]. Це вимагає врахування дії чинників, які зумовлюють таке покращення, зокрема інноваційності підприємств [23, 24] та рівня їх інноваційного розвитку, з метою подальшого управління ними [25].

Одним з важливих напрямів управління інноваційним розвитком суб'єктів господарювання є фінансове забезпечення такого розвитку. Значущість цього напрямку зумовлена тим, що зазначене забезпечення справляє безпосередній вплив на обсяги та споживчі властивості інших видів ресурсів, які беруть участь у провадженні заходів з інноваційного розвитку підприємств. У зв'язку з цим планування фінансового забезпечення інноваційного розвитку компаній повинно базуватися на низці принципів, до яких варто віднести такі:

1) принцип достатності, згідно якого у підприємств повинно бути достатньо фінансових ресурсів для забезпечення, принаймні, мінімально

припустимих темпів інноваційного розвитку;

2) принцип обґрунтованості, згідно якого обсяги та структура фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств потребують попередніх кількісних розрахунків із застосуванням науково обґрунтованих формалізованих методів та моделей;

3) принцип оптимальності, згідно якого здійснення заходів щодо фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств повинно передбачати максимізації фінансово-економічних результатів їхньої діяльності;

4) принцип обмеженості, згідно якого при розробленні заходів щодо фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств потрібно враховувати об'єктивну обмеженість фінансових ресурсів, якими компанії володіють та які вони можуть залучити із зовнішніх джерел;

5) принцип припустимої ризикованості, згідно якого здійснення заходів щодо фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств не повинно бути пов'язане із занадто великим рівнем економічного ризику;

6) принцип всебічності, згідно якого при розробленні заходів щодо фінансового забезпечення інноваційного розвитку потрібно брати до уваги усі можливі інструменти та джерела фінансування інноваційної діяльності;

7) принцип ієрархічності чинників формування фінансового забезпечення інноваційного розвитку. Згідно цього принципу раціональні обсяги та структура фінансування інноваційної діяльності компаній визначаються низкою різноманітних чинників; при цьому ці чинники утворюють певну ієрархію;

8) принцип врахування різних видів інвестиційних витрат, пов'язаних із провадженням інноваційної діяльності. Зокрема, ці витрати можуть бути поділені за напрямками їх понесення (витрати на: розроблення нових або покращених видів продукції; виробництво нових чи покращених видів продукції; придбання та впровадження нових видів техніки тощо).

Враховуючи описані вище принципи, можна подати наступне формулювання завдання планування фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємства: встановити такі параметри зазначеного забезпечення, за яких досягається максимально можлива величина наперед обраного показника фінансово-економічних результатів господарської діяльності з урахуванням обмеженості фінансових ресурсів та необхідності дотримання припустимого рівня ризикованості здійснення заходів з фінансування інноваційної діяльності підприємств. При цьому до головних параметрів фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємства варто віднести загальні обсяги такого забезпечення та склад цих обсягів за

SECTION 2.

ENTREPRENEURIAT, COMMERCE ET SERVICES

видами інвестиційних витрат та за джерелами отримання відповідних фінансових ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Герасимчук, В. Г., Довгань, Л. Є. & Давиденко, В. Р. (2006). Інноваційно-інвестиційний розвиток промисловості України: проблеми і перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*, (12), 14–17.
- [2] Найдюк, В. С. (2013). Сутність та передумови інноваційного розвитку підприємств. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, (4), 251–263.
- [3] Продіус, О. І. (2010). Інноваційний розвиток промисловості: реалії та перспективи. *Вісник ХНУ*, (1(1)), 106–110.
- [4] Lesinskyi, V., Yemelyanov, O., Zarytska, O., Symak, A. & Petrushka T. (2021). Devising a Toolset for Assessing the Potential of Loan Financing of Projects Aimed at Implementing Energy-Saving Technologies. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 4, 15–33.
- [5] Lesinskyi, V., Yemelyanov, O., Zarytska, O., Petrushka, T. & Myroshchenko, N. (2022). Designing a Tool-Set for Assessing the Organizational and Technological Inertia of Energy Consumption Processes at Enterprises. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, (6(13)), 29–40.
- [6] Пирог, О. В. (2011). Технологічний розвиток промисловості України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*, (2 (7)), 248–252.
- [7] Piva, M. & Vivarelli, M. (2018). Technological change and employment: is Europe ready for the challenge. *Eurasian Bus. Rev.*, (8(1)), 13-32.
- [8] Yemelyanov, O., Symak, A., Petrushka, T., Zahoretska, O., Kusi, M., Lesyk, R. & Lesyk, L. (2019). Changes in Energy Consumption, Economic Growth and Aspirations for Energy Independence: Sectoral Analysis of Uses of Natural Gas in Ukrainian Economy. *Energies*, (12(24)), 4724.
- [9] Ємельянов, О. Ю., Лесик, Л. І. & Петрушка, Т. О. (2016). Моделювання показників оцінювання конкурентного потенціалу промислового підприємства. *Актуальні проблеми економіки*, (4), 340–348.
- [10] Гнатушенко, В. В. (2006). *Управління конкурентним потенціалом підприємств (дис. ... д-ра екон. наук)*. Донец. нац. ун-т, Донецьк, Україна.
- [11] Левченко, Н. М. (2012). Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики. *Інвестиції: практика та довід*, (2), 114–117.
- [12] Козик, В. В., Ємельянов, О. Ю. & Політанська, О. Л. (2009). Визначення чутливості інвестиційної ефективності до зміни ефектоутворюючих факторів виробництва інноваційної продукції. *Інвестиції: практика та досвід*, (3), 6-9.
- [13] Плешка, А. Р. (2011). Фактори, що впливають на розвиток виробничого потенціалу. *Наук. праці Нац. ун-ту харч. технологій* (37/38), 279–283.
- [14] Ємельянов, О. Ю. & Гришко, В. А. (2009). Управління якістю продукції машинобудівного підприємства в процесі формування його інноваційного потенціалу. *Збірник наукових праць "Економіка: проблеми теорії та практики"* (253 (VII)), 185–191.
- [15] Britchenko, I., Monte, A. P., Kryvovyazyuk, I. & Kryvoviazuk, L. (2018). The comparison of efficiency and performance of portuguese and ukrainian enterprises. *Ikonomicheski Izsledvania*, (27(1)), 87–108.
- [16] Smerichevskiy, S. F., Kryvovyazyuk, I. V., Prokhorova, V. V., Usarek, W. & Ivashchenko, A. I. (2021). Expediency of symptomatic diagnostics application of enterprise export-import

activity in the disruption conditions of world economy sustainable development. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, (628(1)), 012040.

- [17] Шавшин, О. С. (2017). Стратегія інноваційного розвитку підприємства. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука», (3(25)), 167–171.
- [18] Бурбан, О.В. (2021). Роль оцінювання вартості як інструмента підготовки рішень для обґрунтування ринкової капіталізації підприємства. Економічний форум, (1), 116–121.
- [19] Максименко, І. О. & Бокій, В. І. (2008). Ринкова вартість підприємства як результат реалізації його економічного потенціалу. Вісник Хмельницького національного університету, (3 (1)), 192–221.
- [20] Хімїон, О. О. (2010). Теоретичні і методичні засади оцінки управління вартістю компанії. Актуальні проблеми економіки, (5(107)), 150–158.
- [21] Лесик, Л. І., Петрушка, Т. О. & Ємельянов, О. Ю. (2020). Ринкова вартість як один з індикаторів формування і оцінювання економічного потенціалу підприємств. Λ'ΟΓΟΣ. ОНЛАЙН.
- [22] Ємельянов, О. Ю., Петрушка, Т. О. & Лесик, Л. І. (2020). Особливості оцінювання потенціалу економічного розвитку підприємств з використанням показника їх ринкової вартості. Λ'ΟΓΟΣ. Мистецтво наукової думки, (10), 18–21.
- [23] Гончар, О. І. & Хачатрян, В. В. (2018). Інноваційність – сучасна умова розвитку підприємницького потенціалу. Підприємництво і торгівля, (23), 77–81.
- [24] Курило, Л. І., Удовиченко, С. М. & Сльозко, Т. М. (2016). Інноваційність економіки з огляду рівня розвитку науки. Глобальні та національні проблеми економіки, (13), 129–133.
- [25] Харченко, В. А. (2014). Механізм формування системи стратегічного управління розвитком промислового підприємства. Економіка промисловості, (4 (68)), 97–104.